

Jog & Fegyver

Az előző számunkban a vadászok voltak „terítéken” - és ígéretem szerint most a szolgálati fegyverrel rendelkezők következnek. A biztonsági cégek is egyre több fegyverrel rendelkeznek, és természetesen munkatársaik leteszik a már ismert színvonalú hatósági fegyvervizsgát. Ezzel az esetek döntő többségében a fegyveres képzésnek vége is szakad.

A cégek jelentős és felesleges kiadásként értékeli a kétévente kötelező jelleggel megtartandó lövészeteket (amit senki nem ellenőriz), melyek csak arra jók, hogy hamis önbizalmat adjanak a fegyveres biztonsági őrök részére. A megdöbbenés akkor kezdődik, amikor a jóformán szájhagyomány útján terjedő - és az adott megye rendőr-főkapitányságán dolgozó előadóra (mint autentikus jogforrásra) hivatkozó - jogszabályismeretük alapján kialakított gyakorlatuk fennakad a bírói ítékezés rostáján. Persze a rendvédelmi szerveknél sem sokkal jobb a helyzet - kivéve a beavatkozó alosztályok, illetve a különleges szolgálatok munkatársait -, mert a napi szolgálati feladatok és a feszített munkavégzés miatt nem tanulják meg jól kezelni a fegyverüket, itt a szabályok betartása kevesebbszer ad munkát a bíróságoknak. Ebben azért az is közrejátszik, hogy még mindig dívik a „mi kutyánk kölyke” szemlélet, ami sok mindent elleplez. Az ő tanulságukra is álljon itt néhány példa.

A biztonsági őr

A biztonsági őr egy bankban teljesített szolgálatot. Eredeti képesítése erdész (sörétes és golyóslőfegyver-vizsgálóval), katonai szolgálatot teljesített (tehát elvileg ismeri a fegyverek működését), vagyonőri tanfolyamot végzett és hatósági fegyvervizsgát is tett maroklőfegyverből, valamint gáz-riasztó fegyverből. (Mindjárt meglátjuk, hogy milyen gyakorlati eredménnyel.) Amikor szolgálatba lépett, átvette felettesétől a szolgálati fegyverét, mely akkor volt először a kezében, azzal soha lövést nem adott le, és így nem tudhatta, miként főnöke sem, hogy a fegyver nem ismételt, mert minden lövés után a szán hátsó helyzetben

megakad, de csak lövés után, csőre töltéskor nem. Így aztán átvette a fegyvert, és két tárban összesen 10 löszert, amiket a munkavégzéskor a bankban kellett elzárnia.

(Itt most két lehetőség van:

- 1. A bankra a rendőrhatalóság adott ki lőfegyvertároló hely engedélyt.*
- 2. A bankfiók vezetője megvalósította a lőfegyverrel és lőszerrel való visszaélés büntetést, de ezt az eljárásban érdekes módon senki nem vizsgálta.)*

A történetünk napján egy másik alkalmazott zárta a bankot, ezért a biztonsági őr nem tudta elzárni a fegyvert, és mivel elzáratlanul nem akarta a bankban hagyni, ezért hazavitte a bankkal szembeni lakására. Az esti órákban baráti társaságban indult szórakozni, ahol eldicsekedett új munkahelyével, valamint azzal, hogy fegyvert is kapott, amit a társaság kérésére a szórakozóhelyre vitt megmutatni, és azt az asztaltársaság több tagja részére - lőszer nélkül - átadta. Ezt követően a szórakozás a biztonsági őr lakásán folytatódott, aki a fegyvert a konyhában tette le a mikrohullámú sütőre. Állítása szerint a fegyver üres, bebiztosított állapotban volt, mellette a két tár 5-5 lőszerrel. Miközben egy időre kiment a konyhából, egyik barátja - akit már nevezhetünk sértettnek is - a nyomozás eddigi adatai szerint az egyik tárat behelyezte a fegyverbe, töltőfogást végzett, kivette a tárat és a fegyvert kibiztosította, majd mindent eredeti helyére tett. Amikor a biztonsági őr visszajött a konyhába, felvette a fegyvert a tárakkal együtt, majd a fegyvert oldalra fordítva - miközben a cső a sértett felé nézett - elsütötte. A mintegy 30-40 cm távolságból a mellkasba becsapódó lövedék percek alatt beül a sértett halálát okozta. A biztonsági őr vérében a cselekménykor 1,55% alkoholkoncentráció volt. A megyei bíróság a biztonsági ört 1 év 10 hónapi (3 évre felfüggesztett) szabadságvesztésre ítélte és 5 évre eltiltotta fegyveres szolgálattal járó foglalkozástól. Az ügy a vádhatóság fellebbezése folytán került a Legfelsőbb Bíróságra, ahol a szokásoktól eltérően - a kellő bizonyítottság hiánya miatt - bizonyítási eljárást folytattak le, és ezt követően a bíróság a Bf. 1. 305/1997 számú ítéletével megállapította, hogy a vádlott (biztonsági őr) hosszabb időn keresztül, sorozatosan és többször - szándékosan és gondatlanul is - megszegte a fegyverkezelésre vonatkozó szabályokat, amikor:

- engedély nélkül magával vitte a fegyvert,
- szeszes italtól befolyásolt állapotban magánál tartotta,
- másoknak átadta,
- nyilvános szórakozóhelyen elővette, csattogtatta,
- több esetben őrizetlenül hagyta,
- nem győződött meg arról, hogy csőre van-e töltve,

- személyre ráfogva elsütötte.

Mindezek együttesen - függetlenül a sértett felróható magatartásától - szükségszerűen halálos eredményhez vezettek, mely nem indokolja a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését. A fegyverviseléssel járó foglalkozástól történő 5 éves eltiltást a bírói fórum változatlanul hagyta.

A katonák

Első történetünk szereplői sorállományú katonák, akik a leszerelés előtt 50 nappal közös fényképet kívántak készíttetni oly módon, hogy fegyverük is a fényképen van. A nyomozás adatai szerint a szabályok megsértésével a katonák 4 darab géppuskát és 1 darab géppisztolyt (helyesen: gépkarabélyt) hoztak ki a tároló helyről 1-1,5 perces időtartamra, melyeket a fényképezés befejeztével azonnal visszatettek. A tároló helyen levő készenléti lőszerkezhöz nem nyúltak. A katonai ügyészség a fényképezésben részt vevő 6 főt egyéb szolgálati bűncselekmény mellett (jogosulatlanul nyitották ki a fegyverszobát) társtettesként elkövetett lőfegyverrel való visszaélés büntetével is megvádolta. A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság katonai tanácsa nem osztotta a vádhatóság jogi véleményét és a KB. I. 150/1995 számú ítéletében rámutatott, hogy csak a jogellenes készítés, megszerzés, tartás és forgalomba hozatal minősül bűncselekménynek.

A jelen ügyben a készítés és a forgalomba hozatal fogalmilag kizárt, ugyanakkor a fegyvertartásról szóló hatályos jogszabály szerint a megszerzés, vásárlás, ajándékozás, bérbevetel, öröklés csere formájaként jöhet létre, a tartás pedig nem más, mint birtoklás, viselés, tárolás.

A bíróság irányadó véleménye szerint a fegyver feletti uralomnak kell megvalósulni ahhoz, hogy megvalósuljon a megszerzés, illetve a tartás, mely jelen esetben nem valósult meg.

A bíróság hivatkozott a Bírósági Határozatok 1985. évi 1. szám 11. sorszámú jogesetére azzal, hogy függetlenül a hatályos lőfegyvertartási szabályoktól, a fegyvernek a rövid időre történő átadása nem valósít meg bűncselekményt. A Btk. 263/A. § tényállása nem tartalmaz célzatot, tehát - elvileg - a pusztán kézben tartás, sőt a letett fegyver megfogása is büntethető lehetne, de amennyiben nem áll fenn a lehetősége sem annak, hogy valaki a fegyvert jogellenesen birtokba vegye, a bűncselekmény nem valósul meg, így ezen vádpont alól mind a hat katonát felmentették.

Második katonai történetünk főszereplője honvéd főhadnagy, aki a szolgálati helyén egy tiszthelyettestől - aki lőfegyvertartási engedéllyel rendelkezik - kapott 16 darab 9 mm-es Makarov típusú pisztolylőszer. *(Elvileg lehetséges, hogy a tiszthelyettesnek a szolgálati fegyverével megegyező PA-63 típusú önvédelmi pisztolya volt, de az is tény, hogy akkor a honvédség pisztolyaihoz ezt a lőszeret használták. Az eljárás során nem vizsgálták, hogy honnan származott a lőszer.)* A lőszer átvételét követő két hét múlva a laktanyaudvaron a főhadnagy a szolgálati fegyverével három (!) lövéssel megsebesített egy kóbor kutyát, majd két lőszerrel átadott egy tiszthelyettes beosztottjának, akinek két lövéssel sikerült végezni a sebesült kutyával. A főhadnagy két hét alatt a lőszereket a szolgálati helyén a lőszerekre vonatkozó szabályok szerint tárolta. A kutya sikeres likvidálását követően a kapott 16 lőszerből 5 darabot felhasznált az ellőtt szolgálati lőszer pótlására, majd a többit visszaadta. A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a főhadnagyot lőszerrel visszaélés büntette miatt 150 napi tétel szabadságvesztésre ítélte. A védői fellebbezés folytán a Legfelsőbb Bíróság a Bf. V. 2247/1995 számú ítéletével megállapította, hogy a katonai tanács a helyesen megállapított tényállásból helytelen következtetést vont le. Rámutatott a Legfelsőbb Bíróság arra is, hogy a védői indítvány is részben téves, ugyanis az, hogy valaki hivatásos katona és szolgálati fegyver tartására jogosultsággal rendelkezik, nem jelenti azt, hogy az erre vonatkozó engedély nélkül tarthat nem szolgálati fegyvert és lőszerrel. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a történetünk főszereplője elkövette mindazon tényállási cselekményeket, amelyek alkalmasak lehetnek a lőszerrel való visszaélés megállapítására, azonban hiányzott egy feltétel, a társadalomra veszélyesség. A bűncselekmény megállapításának nemcsak a tényállás megvalósítás a feltétele, hanem, hogy az adott helyzetben a társadalomra veszélyes is legyen. A Btk. 263/A. §-ban megfogalmazott lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés a közrend elleni bűncselekmények körében került elhelyezésre.

Azzal, hogy az átvett 16 darab lőszer egy katonai objektumon belül került elhelyezésre, a közrend még csak veszélyeztetésre sem került, és ennél fogva nincs helye a bűncselekmény megállapításának, ezért a vád alá helyezett főhadnagyot bűncselekmény hiányában felmentette. *(Az, hogy valaki laktanyaudvaron kutyára lövöldöz, legfeljebb az adott katonai szervezet belső szabályait megfogalmazó 100. számú parancsba ütközhet, az, hogy ezen cselekményét meglehetősen nagy hibaszázalékkal végzi, viszont kizárólag a kiképzés színvonalát minősíti.)*

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd